Съфинансирано от Европейския съюз

ПРОГРАМА НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ, ИНОВАЦИИ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ ЗА ИНТЕЛИГЕНТНА ТРАНСФОРМАЦИЯ

МЕТОДОЛОГИЯ И КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР НА ОПЕРАЦИИ

1. Основни параметри	
Управляващ орган	Изпълнителна агенция „Европейски фондове за конкурентоспособност“,
Програма	Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ (ПНИИДИТ)
Приоритет	Приоритет 1 „Устойчиво развитие на българската научно-изследователска и иновационна екосистема“, приоритетно направление 3 „Трансфер на технологии и знания“
Специфична цел	RSO1.1. Развитие и засилване на капацитета за научни изследвания и иновации и внедряването на модерни технологии (ЕФРР)
Наименование на процедурата/процедурите	**Зелени и цифрови партньорства за интелигентна трансформация**
Цел	Целта на процедурата е от една страна да се повиши конкурентоспособността на МСП чрез превръщането на „зелените“ предизвикателства във възможности, които създават нови пътища за иновации, икономически растеж и качеството на живот и водят до намаляване на отрицателното въздействие върху околната среда и климата. От друга страна, процедурата има за цел да допринесе за създаване на условия за устойчиви решения чрез предоставяне на зелени и/или цифрови услуги, създаване на пазарно предимство чрез въвеждането/разработването на „зелени и цифрови“ решения и екоиновации.
Обосновка	Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021-2027 г. (ПНИИДИТ) насърчава създаването на иновации в ключови сектори от икономиката, в това число здравеопазване, транспорт, околна среда, развитие на умни и зелени градове и райони, и стимулира взаимодействието между граждани, бизнес, научни екипи и публичен сектор за повишаване на прозрачността и прехода към „интелигентно“ управление. Програмата допринася и за постигане на целите на европейската Зелена сделка, която се приема за новата стратегия за растеж на Европа, насочена към изграждане на модерна, ресурсноефективна и конкурентоспособна икономика, която не излага на риск опазването, съхранението и увеличаването на използването на природните ресурси. Водещи хоризонтални приоритети са преходът към зелена, синя и кръгова икономика, както и цифровият преход. ПНИИДИТ ще допринесе и за постигане на Цел на политика 1 „По-интелигентна Европа чрез насърчаване на иновативния и интелигентен икономически преход“. Безпрецедентната икономическа, здравна и социална криза, породена от пандемията COVID-19 разви стремително цифровия сектор, но същевременно постави нови предизвикателства и необходимост от много по-бързо от очакваното преквалифициране на работната сила, модернизация на публичния сектор, развитие и внедряване на нови „дву-преходни“ технологии в предприятията - цифрови и зелени. В светлината на изменението на климата и нарастващата зависимост от технологиите, се налага създаването на нови модели за устойчиво развитие, които да намалят емисиите на въглероден диоксид и да оптимизират използването на ресурси. Зелените и цифровите партньорства насърчават колаборативните действия за създаване на иновации, които да подпомогнат устойчивото развитие. Например, използването на цифрови технологии като изкуствен интелект, интернет на нещата и

облачни услуги, и не само, може да повиши енергийната ефективност, да оптимизира управлението на ресурси и да намали въглеродните емисии.

Съчетаването на зелени и цифрови партньорства може да се разглежда като иновативен подход, който води до ефективни екологични решения и създава възможности за интелигентна и устойчива трансформация на обществото и икономиката.

Стратегическа и водеща отправна точка за изпълнение на дейностите по ПНИИДИТ са приоритетите на **Иновационната стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 (ИСИС).** Приоритетите на ИСИС, както и петте дефинирани в стратегията тематични области отразяват новоформулираните на европейско ниво приоритети и водещата роля на двойния цифров и зелен преход в тях като същевременно надграждат постигнатото при изпълнението на стратегията в предходния програмен период (2014-2020).

Тематичните области на ИСИС, към които изпълненито на процедурата ще има принос са следните:

1. Информатика и ИКТ;

2. Мехатроника и микроелектроника;

3. Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии;

4. Нови технологии в креативните и рекреативните индустрии;

5. Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика.

Чрез изпълнението на проекти за зелени и цифрови партньорства, попадащи в тематичните области на ИСИС 2021-2027 се очаква мобилизиране на иновационния капацитет в резултат от сътрудничеството в областта на научните изследвания и иновациите.

Националната програма Цифрова България 2025 определя потенциала за научноизследователска и развойна дейност (НИРД) и иновации в областта на ИКТ в България като висок, но посочва, че този потенциал не се оползотворява достатъчно, което се дължи от една страна на слабото взаимодействие между бизнеса, университетите и научните институти и от друга, на все още ниското ниво на националното публично и частно финансиране на НИРД.

Насърчаването на използването на ИКТ в дейностите по управление на ресурсите, енергийния мениджмънт, опазването и мониторинга, развитието на околната среда, развитието на екологосъобразен и енергийно ефективен транспорт и подобрена мобилност и др. ще донесе значителни икономически възможности.

Изълнението на дейностите по процедурата ще допринесе за създаване на ефективни партньорства между научните среди, МСП и индустрията, ще стимулира използването на потенциала на частния и академичния сектор и ще се насърчи развитието и оползотворяването на научните изследвания и иновациите за повишаване на конкурентоспособността на индустрията.

Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021 – 2030 (ИНПЕК) на национално ниво е съобразен с ИСИС. Чрез него България се ангажира да насърчава научния напредък в иновативни енергийни технологии, включително за производство на чиста енергия, в това число създаване на стимули и подкрепа за внедряване на нови технологии, така че да се постигне общо намаление на разходите за енергия и да се наложат нови стандарти за енергийна ефективност и преминаване към по-ниско и по-устойчиво потребление на енергия в страната, което отговаря на тематична област 5. Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика на ИСИС.

В ИНПЕК едно от петте измерения на стратегическите цели и приоритети в областта на енергетиката и климата е „Научни изследвания, иновации и конкурентоспособност“, което извежда на преден план необходимостта от внедряване на нови енергийни

	технологии с цел реализиране на по-бърз преход към чисти и високоефективни енергийни такива. Процедурата за подкрепа на цифрови и зелени партньорства по ПНИИДИТ ще допринесе към следните цели, залегнали в ИНПЕК: • насърчаване създаването на иновации, тяхната пазарна реализация и технологичното обновление на предприятията; • подкрепа на местната индустрия за въвеждане на ниско-въглеродни технологии, на обществено-административния и битовия сектор за използване на нови високо ефективни енергоспестяващи технологии; • повишаване на конкурентоспособността и пазарните позиции на българската индустрия, както и насърчаване развитието на иновативни производства с висока добавена стойност; **Докладът на Световната банка „Зелена дигитална трансформация: Как да преодолеем устойчиво цифровото разделение и да използваме цифровите инструменти за действия по климата“**[1] насочва как държавите и заинтересованите страни могат ефективно да интегрират цифрови инструменти за постигане на целите в областта на климата и устойчиво премахване на цифровото разделение. Едно от ключовите послания на доклада е, че са необходими усилия както от страна на държавите, така и на компаниите за да се подпомогне стартирането на зелената цифрова трансформация. Мултинационалните компании консумират повече възобновяема енергия и инвестират в енергийна ефективност, а държавите насърчават екологизирането на цифровия сектор чрез политики, които улесняват достъпа до по-чиста енергия. Следващата стъпка в постигането на зелена и цифрова трансформация е обединяването на цифровите и климатичните цели чрез интегриране на климатичните предизвикателства в цифровите политики, устойчиво справяне с цифровото разделение и стратегическо включване на цифровите технологии в стратегиите за изменение на климата. Чрез изпълнение на дейностите по процедурата се насърчава партньорство между предприятията-кандидати и научни организации/ВУ. По този начин на фирмите се предоставя възможност да създадат нови или да доразвият свои вече съществуващи партньорства с НО/ВУ, вследствие на което да достигнат до по-високо ниво на разработване или внедряване на дадена „зелена и/или цифрова“ технология и/или иновация и/или решение или да развият/разработят нова такава. По ПНИИДИТ е предвидена процедура за предоставяне на малки иновативни грантове, чиято цел е да се насърчи бизнеса за по-широко използване на капацитета на научните организации. Чрез нея компаниите ползват научна експертиза и достъп до лабораторно оборудване от научни организации чрез изградената Платформа за сътрудничество между висшите училища, изследователските организации и бизнеса чрез надграждането на Регистъра за научната дейност, Регистъра на академичния състав и Българския портал за отворена наука.
Очаквани резултати	1. Осъществено ефективно сътрудничество между науката и бизнеса чрез партньорства за разработването на нови технологии, продукти и услуги, които отговарят на нуждите за устойчиво развитие и оптимизират използването на ресурси. 2. Разработени, създадени/внедрени нови зелени и цифрови продукти/процеси.
Продължителност на процедурата/процедурите	2024-2030

[1] The World Bank report, Green Digital Transformation: How to Sustainably Close the Digital Divide and Harness Digital Tools for Climate Action

<table>
<tr><td>Териториален обхват</td><td>Проектите по процедурата следва да бъдат изпълнени на територията на Република България.

Част от дейностите може да се изпълняват извън територията на Република България, включително извън територията на Съюза, при условие че допринасят за целите на програмата/процедурата, съгласно чл. 63, пар. 4 от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година.</td></tr>
<tr><td>Бюджет (ЕФРР и национален)</td><td>Финансирането по процедурата е в размер на 103 765 738,92 евро, в това число 82 898 390,61 евро от ЕФРР и 20 867 348,31 евро национален ресурс.

<table>
<tr><th></th><th>По-слабо развити региони</th><th>Региони в преход</th><th>Общо</th></tr>
<tr><td>ОБЩО ЕФРР+национален</td><td>68 415 822,47 €</td><td>35 349 916,45 €</td><td>103 765 738,92 €</td></tr>
<tr><td>ЕФРР</td><td>58 153 449,10 €</td><td>24 744 941,51 €</td><td>82 898 390,61 €</td></tr>
<tr><td>национален</td><td>10 262 373,37 €</td><td>10 604 974,94 €</td><td>20 867 348,31 €</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Режим на държавна/минимална помощ</td><td>Приложими регламенти:

- Регламент 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г., изм. с Регламент (ЕС) 2021/1237 от 23 юли 2021 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (наричан по нататък “Общ регламент за групово освобождаване” или “ОРГО”) OJ L 187, 26.6.2014, p. 1–78;

Предоставянето на помощта ще бъде извършено под формата на схема за държавна помощ, която попада в обхвата на груповото освобождаване и е разработена в съответствие с Глава I, Глава II и чл. 25 от ОРГО за помощите за проекти за научноизследователска и развойна дейност, както и за иновации в полза на МСП, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора.

- Регламент (ЕС) № 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функциониране на Европейския съюз към помощта „de minimis“</td></tr>
<tr><td colspan="2">2. Методология и критерии за подбор на операции</td></tr>
<tr><td>Вид процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ</td><td>Ще се прилага процедура за подбор на проекти, съгласно чл. 25, ал. 1, т. 1 и чл. 29, ал. 1 от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ).</td></tr>
<tr><td>Допустими кандидати</td><td>Допустими кандидати са микро-, малки и средни предприятия (МСП) по смисъла на чл.3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия и Приложение I към Регламент 651/2014 относно определението за микро-, малки и средни предприятия.

По настоящата процедура за подбор са допустими кандидати, които следва:

- Да са търговци по смисъла на Търговския закон или Закона за кооперациите или да са еквивалентно лице по смисъла на законодателството на държава-членка на Европейското икономическо пространство;

- Да са регистрирани не по-късно от 31.12.2021 г.;</td></tr>
</table>

	- Да са реализирали минимален размер нетни приходи от продажби за 2022 и 2023 финансова година, посочен в Условията за кандидатстване за съответната категория предприятие;
Изисквания към партньори *(ако е приложимо)*	Партньори в проектите могат да бъдат Центрове за върхови постижения (ЦВП), Центрове за компетентност (ЦК), научноизследователски организации, висши училища, Европейски цифрови и иновационни хъбове (ЕЦИХ), СНИРД на СофияТех парк и следните обекти от НПКНИ - Център за компетентност „Агрохранителни системи и биоикономика" и Център за компетентност „Синьо, иновативно и устойчиво управление на крайбрежната морска и речна околна среда и ресурси", определени с протоколно решение на Министерския съвет от 01.11.2023 г. В рамките на проекта е **задължително** партньорството на предприятията с поне една научна организация[2] и/или висше училище.
Допустими проекти/дейности	1. Дейности за тестване, съзряване и утвърждаване на иновативни технологии/продукти в областта на зелените и цифровите решения; 2. Дейности за утвърждаване на новата технология/продукт/процес в т.ч. и чрез прототипиране, моделиране потребителски тестове и други тестове за валидиране; 3. Дейности за проучвания и разработване на устойчиви бизнес планове и модели за потенциала за комерсиализация на пазари с висока добавена стойност; 4. Дейности за проучване на перспективите за растеж, защита на интелектуална собственост, анализ на конкурентни технологии, регулаторни, сертификационни и стандартизационни режими, ако е приложимо и други; 5. Дейностите са поне в една от тематичните области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 (ИСИС): a. „Информатика и ИКТ“; b. „Мехатроника и микроелектроника“; c. „Индустрии за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии“; d. „Нови технологии в креативни и рекреативни индустрии“; e. „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“. 6. Дейности, които са в съответствие с хоризонталните принципи, залегнали в чл. 9 на РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета, както и с принципа за „ненанасяне на значителни вреди“. Проектите следва да включват подходяща комбинация от дейности за разработване на технологии и валидирането им, повишаване на нивото на технологична зрялост до жизнеспособна демонстрационна технология в предвидената област на приложение (т.е. от минимум TRL 3 или TRL 4 до ниво на технологична готовност от TRL 5 до 6): TRL 3 - Концепция, доказана с експеримент; TRL 4 - Технология, валидирана в лаборатория; TRL 5 - Технология, валидирана в релевантна среда; TRL 6 - Технология, демонстрирана в релевантна среда
Допустими разходи	Допустимите разходи са в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) 2021/1060, Регламент (ЕС) 2021/1058, Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046, ЗУСЕФСУ, приложимата национална уредба и приложимото общностно законодателство в

[2] Съгласно § 1., т.1. от Допълнителните разпоредби на ЗАКОН за насърчаване на научните изследвания и иновациите (ЗННИИ)

	областта на държавните помощи и трябва да са необходими за изпълнението на дейностите. Допустими са следните категории разходи: 1. Разходи за персонал, изследователи, технически и друг помощен персонал; Разходите за наети лица (персонал) се финансират под формата на единичен разход за почасово възнаграждение, съгласно чл. 53, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) № 2021/1060 и чл. 55, ал. 1, т. 2 от ЗУСЕФСУ, определен, съгласно „Методология за определяне на единичен разход за почасово възнаграждение на изследователски и друг квалифициран персонал по Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021-2027 г. и Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г.“[3]. 2. Разходи за инструменти и оборудване, доколкото те се използват и за периода, през който се използват (ДМА и ДНА)[4]; Разходите за закупуване/придобиване на оборудване и инструменти следва да бъдат обосновани, доколко са необходими, както и че не е възможно ползване на съществуващите материални и нематериални активи в привлечената като кандидат или партньор научноизследователска организация, включително ЦВП, ЦК, научноизследователските инфраструктури и на Лабораторен комплекс към Научно-технологичен парк "София Тех парк" от НПКНИ и двете инфраструктури от НПКНИ (Център за компетентност „Агрохранителни системи и биоикономика" и Център за компетентност „Синьо, иновативно и устойчиво управление на крайбрежната морска и речна околна среда и ресурси"), определени с протоколно решение на Министерския съвет от 01.11.2023 г. 3. Разходи по договори за възлагане на научни изследвания, знания и патенти, закупени или лицензирани от външни източници, както и разходи за консултантски и еквивалентни услуги, използвани изключително за проекта; 4. Оперативни и режийни разходи, в т.ч. разходи за материали, консумативи.
Минимален размер на помощта	51 129,19 евро
Максимален размер на помощта	766 937,82 евро
Интензитет на помощта	До 80% Интензитетът на помощта ще се определи на база категорията на изследванията, вида на предприятието, мястото на изпълнение на проектите и други изисквания съобразно чл. 25 „Помощи за проекти за научноизследователска и развойна дейност“ от Регламент (ЕС) 651/2014 за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора.
Кръстосано финансиране *(ако е приложимо)*	НП
Критерии за подбор/ оценка на съответствието	**I. Финансова стабилност на предприятието преди изпълнението на проекта:** — **20**

[3] Методологията е публикувана на следния адрес: https://www.mig.government.bg/programa-konkurentosposobnost-i-inovaczii-v-predpriyatiyata/drugi/ .

[4] Насърчава се в рамките на проекта използването на изградени научни лаборатории, центрове и достъп до наличните научни инструменти и инфраструктура

1. Претеглен коефициент на рентабилност на EBITDA за 2022 г и 2023 г.	5
2. Претеглен коефициент на брутна добавена стойност за 2022 и 2023 г.	5
3. Съпоставимост между претеглената стойност на EBITDA за 2022 и 2023 г. на кандидата и стойността на общите допустими разходи по проекта.	5
4. Претеглен коефициент на разходите за данъци спрямо реализираните приходи за 2022 г и 2023 г.	5
II. Приоритизиране на проекти:[5]	**30**
1. Регионализация съгласно ИСИС 2021-2027	5
2. Кандидатът извършва своята стопанска дейност на територията на регионите за планиране от ниво 2 (NUTS 2) Северозападен, Северен централен и Североизточен.	5
3. Ниво на технологична готовност на предлаганата технология/иновация и адекватен план за нейното валидиране и съзряване до TRL 5/6	10
4. Анализ на потенциала за комерсиализация, до каква степен има потенциал да създаде нови пазари и/или да промени/развие нови вериги за доставка	10
III. Иновативен капацитет на кандидата преди изпълнение на проекта (исторически данни от периода 2022-2023 г.):	**30**
1. Разходи за научно-изследователска и развойна дейност (НИРД) на предприятието за 2022-2023 г.	10
2. Ефективен план за сътрудничество с научноизследователска организация или висше училище (в т.ч. ЦВП,ЦК, обектите от националната пътна карта за научна инфраструктура, СНИРД на София тех парк)	10
3. Наличие на добре дефинирана и ясна пазарна стратегия, в т.ч. наличие на регулаторни одобрения, време до стъпване на пазара, първоначален бизнес модел и модел за генериране на приходи; Патентоспособност на предлаганата иновация/продукт/процес	10
Общ брой точки	**80**

[5] За приоритизирането на проектите по критерий II, т. 3 и 4 и за Критерий III т. 2 и 3 УО на ПНИИДИТ може да използва външни оценители съгласно разпоредбите на ПМС 23/2023 за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от ЕФСУ. Съгласно Чл. 14. (1) от ПМС 23/2023 г. Външните оценители могат да бъдат: „*2. физически лица, избрани след провеждане на централизиран конкурс и/или включени в Списъка на лицата, одобрени в проведения Централизиран конкурс за избор на външни оценители в областта на научните изследвания по чл. 14 от ПМС № 162/2016 за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от ЕСИФ за периода 2014 - 2020 г. (ДВ, бр. 53 от 2016 г.), и/или в базите данни от експерти на Европейската комисия*“.

Индикатори	Показатели за крайния продукт: RCO01 Подкрепени предприятия RCO02 Предприятия, получаващи средства чрез БФП RCO10 Предприятия, които си сътрудничат с научноизследователски организации Показател за резултат: RCR03 Малки и средни предприятия, въвеждащи иновация в продукт, процес	